

يىل : ۱ صايى ۱۱

يىلانى

عثمانلى مملكتى ايچىن ۲ غروش
روسىيە عجمستان ايچىن ۲ روبلە
باشقا مملكتلر ايچىن ۵ فرانك

صايدىسى ۱۰ پارا

تۈرك سۆزى

خلاقە دوغرو كېتمك ، خلق ايچىن چاليشق . . .

هفتەدە بىر « تۈرك يۈردى » طرفندە جېنەلەيدىمىز

مدىرى جلال ساھىر

ادارە خانە

استانبول دە نور عثمانىيە
جادە ندە : نومرولى
« تۈرك يۈردى »

نچشەنبە ۱۹ حىزىران ۱۳۳۰

بوصايبەكى يازىلمىش

مىصاحبە : تۈرك صرفى و شيو ە سنە دائر * حكاىيە : تورخان بك ، جواد طورغود * شعر : قوشما ، تارخان * تۈرك دىنياسندە ،
آ . ح * مىلى حكاىيە : تۈرك چوچوغى : عمر سيف الدين * اصنافلر يىزدە نزاكت : . . . (رىسم قارىقاتور)

آلمشدر. بالاخره محررلك ايله برابر مغنيلكده باشلامش
و دوت سەنەدبەرى تياترولردە مغنيلك ايله مشغول
اولمقده بولمىشدر.

شمال غزتلەرينك يازدقلىرىنە گورە صـوـكـ زمانلردە
قرآن كريمك شمال توركجە سەنە ترجمە سەيلەدە اوغرا-
شيورمىش .

قافقاسيادە روحانى مکتەب . -- قافقاسيادە مسلمان
محکمە شرعيەسى دىنى و دنيوى علملەر آشنا امام و خطيبلر
يتيشديرمك ايچون شماخى شەرنەدە بر دىنى تعليم خانە
آچمە قرار و یرمىشدر .

کريم تورکلەرينك مالى — آناطوليدن کتيريلن
روملردن بر قسمنى يونانستان کريدە کوندەرمىشدر .
بوندە غايت ماعون بر مقصد اولدوغى آکلاشيلىور .
کريدە کيدن روم مهاجرلردا اولجە اوکرمە ديلمىش اولديغندن
بونلر بورالردە کنديليرنى ازميردن کريدليرك قوومىش
و بر تک جان ايله چيقارمىش اولديقليرنى سويلەيەرک
کريدەدە کى وحشيلارک قودوزلقلىرىنى آرتيرتيورلر . ازميردن
قاچانلر ، کريدەدە کنديليرنى قصدا سەفيل بر حالە
کوستەرەدە کريد رومليرنى فنا حالە قيزديرمق دەدرلر .
بو روم مهاجرلردن صوکرآ اطە اوزرنەدە کى کريدليرک
موقعى يئە پک زيادە وخيمدر . چونکە حريفلر ، روم
ايدەدە ياپە ماديقلىرىنى گريدەدە ياپە جقليرنى آچيق آچيغە
سويلەيورلر . کريدن تورک مهاجرلرک کيتەمسى يونان
حکومتينجە ياساق ايديلمىشدى . بو ياساق يونانليرک ديدىكى
کيى ، عسکرلک مسئلەسى اولمايوب ، کريددن کيدە جک
تورکلرک ، آناطولودە کى روملرى قوغارق يرليرنى ضبط
ايدە جکلرندن ، بونلرە سبييت و یرمەمک ايچون تورکلرک
کيتەمسى ياساق ايديلمىشدر . حالبوکە حقيقتدە بو دوزمە
ايش ، یرلى روملرک تورکلر حقه دە کى حدتليرنى دها
زيادە آرتيرمق ايچيندر .

ايشتە ، مسلمانلر ، کريدەدە پک آچينە جق بر حالەددرلر .

«کويل»

ديپلوما اطە بر تورک خانمى . -- تقليس عالى مکتەبک
معلمەسى ملکوا خانم خارقوف دارالفنونندە بوتون
امتحانلرى موفقيتله قازانارق برنجيلکە ديپلوما آلمىشدر .
دکترليمرە جمعه تعطيل . -- صوگ گچيرديگمىز فلا-
کتلردن آرتيق هرکسک دە عبرت آلەرق دىنى و مىلى
غنغەلرينە رعايت ايتمکە باشلاديقلىرى گوريليور . گچنلردە
ازميردە کى «تورک - مسلمان» اصنافک سوز برليکيله
جمعه و باشقە مىلى و دىنى بايرام کونليرنى طانيەرق دکانليرنى
قاپامغە باشلاديقلىرىنى ازمير غزتلەرنەدە اوقومىش ايدک .
بودفعە خبر آلدیغمىزە گورە دەگىزلى قصبە سندنە کى بالجلە
بر بر اصنافى ، جمعه تعطيلنە قرار و یرمىشلر و بوقرارى رجب
شريفک ايلک جمعه کونندن اعتبارآ اجرا ايتمکە باشلا-
مىشلردر : آفرين ! آنا دولودە کى اصنافە و داريسى بزم
استانبولدە کى اصنافک باشنە !

مى مطاي

بريمور

تورک چوجوغى

۲

تولمەدى

باشى ۵ نجى صاىدە

— نه توحاف ، ديدى ، بوناصلشى ؟

مصطفى معلومات طاسلادى :

— بوگا ماوزەر روومەلورە دیرلر بگا ، بوهم

طابانجه گيى ، هم توفک گيى قوللانيلير . .

بريمو صوردقچە او آکلايوردى . تاختا قيليفى ،

داها دوغروسى قوطويى آچدى . ايچندن روومەلورە

چيقاردى . صاىنى قوطونک اوجنە طاقدى تاختا قيليف

بیر توفک ديجگى گيى اولمشدى . اوموزينە طايادى نشان

آلدى :

— ايشتە بويلە . . .

آت بىر نيرکە . . . قىز ابستە نيرکە . . .

دییور، داها زیاده تفصیلات ویریور، پیرمو دقتله دیکله یوردی. اومت قورشون بیردن قونولو. یوردی. ناصیل قونولدیغی، سوکرا ناصیل بوشالتیلدیغی آکلالتدی. پیرموده آلدی. اوموزینه قویدی ماقانزماي قوردی. ته تیگی چه کدی. آتەش ایدەرمش گیی بوشالتدی آه بویله اون قورشون بیردن قونان، ایکی بیك مترو یرە آنان مکمل بر سلاح وارکن دوشماندن ناصیل قاجیلردی؟ پیرمونک بوکا عقلی ایرمه یوردی. آمینه خانم:

— آی اوغول، نرەده صاقلایه یم بن؟

دییوردی. پیرمو قولایغی بولدی. یوقاروده طاوان آراسنده صاچاغه یاقین پیریرده اوراق بیر دەلیک واردی اورایه قونولورسه کیسه گورمه زدی. اون باغده فیشەك واردی؛ اونلری ده کومورلکه قویمالیدی. مصطفی:

— آعلا، آعلا.

دیدى. آناسی اعتراض ایدەمەدی. پیرمو رووه. لومەری آلدی. کەندی أیلە یەرلشدیردی. قورشونلری رطوبت آلماسین دییه بزله صاردیله. چوواللرک آرقاسنه قویدیلر. پیرمو هپ محاربه یه دائر شیلر سورویور. مصطفی جواب ویرەمە یوردی. پیرمونک بوتسليم اولمق مسئله سنه بیر تورلو عقلی ایرمه دی.

آقشام باباسیله مباحثه یه گیریشدی. بو ناصیل اولوردی؟ وآکلادی کەباباسی استانبوله گیتمک ایسته یور. آمە سلانیک قالاچقدی ها؟... تأثرندن قلبی آجیدی. رؤیاده گورسه اینانه مایاجنی بوفلا کتی داها زیاده دوشونه میوردی. فلاکت ساعتلری آغیر کچه ر. یونان سواریلرینک کلمەسی، قیرالک، پیرەنسلرک، پیرەنسه. نسلرک سلانیکه دولماسی آپی سوردی.

بیردەن هرشی دەگیشمەشدی. سوققلری شاپقالیلر قاپلادی. یاهودیلرک هپسی همان روملاشدی. بوتون دوکانلر ماوی یه بیاضه بویاندی. ماویلی بیاضلی طاقلر

یاسیلدی. یونان قیرالی گلدی. هرکس، قادینلر وارککلر سوقاغە دوکولدی. آلقیش، آلقیش، آلقیش... آل شاقیردیسندن، «زیتو، زیتو یورگوس!» ناعمرلرندن کوک گورله سه ایشیدلمه یه جکدی.

*
**

یالینک اوکنده دوشمان طابورلری موزیقا جالاراق کچیلرلردی. بوتون پانجورلر آچیلور، بوگچن طابورلرە چیچکار، پوسهلر آتیلورلدی. آقشام باباسی:

— یاوروم آرتیق بوراده اوطورامایه جغز، دیدی؛ ایلاک واپورله استانبوله گیده جگزر. یارین یاخود او بر گون...

آمان یاربی! وطنی بیراقق بوقادار قولایدی ها... عادتاً گزمکه گیدەرگیی واپوره بینە جکله، بش یوز سنه در اوطوردیقلمی سلانیک ییراجقلردی. خایر، خایر... او، پیرمو، بورادن بیریرە گیتمه یه جک، بوراده کدرندن ئوله جکدی. استانبوله گیدوب نه یاپاچقدی؟ سوقاقدن کچن روم چو جوقلمی، تیراموایجیلر، صاتیجیلر:

— ایشته بیر تورک چو چوغی...

دییه کیم بیلیر نه قادار آجی بر حقارتله باقاجقلر، اونکله اؤگله نه جککلردی. آرتق بو حیاته ناصل تحمل ایدەردی؟ گیجه او یویامادی. باباسی ایسته دیگی قادار باووللری فلان حاضیرلاتسین... او قاجاجق... واپوره بیدنیه جک، کندینی ئولدوره جکدی.

ئولمه یه قرار ویردکن صوگرا پیرمو غایت طاتلی و خوش بیر راحت دویدی. عادتاً اضطرابی آزالدی. مکتب فلان چوقدن قاپانمشدی. تورکلر قاجیشمشلر، بوتون بوبنلرە یونانلیلر دولمشلردی.

صوگ ساعتنی داها تعین ایتمەشدی. دیشاری چیقدی. گزینمکه باشلادی. هرشی، هریرە ده گیشمەشدی.

یتیمەدی عمر بیف المریع